

De onthullingsplechtigheid zaterdag bij het monument in Beek. FOTO ROB OOSTWEGEL

de Limburger 16/10/2017

Oorlog leeft volop in Beek

'Vliegtuig en soldaten naar de grond, daarom lopen wij hier vrij rond'. De spreuk van scholiere Sarah Coenen is ingekerfd in een houten bankje bij het nieuwe oorlogsmonument in Beek. Zaterdag vond de druk bezochte onthulling plaats.

BEEK
DOOR BART EBISCH

Uitgerekend op het moment dat de openingsceremonie in Beek begint, vliegt boven de hoofden van de vele genodigden een vliegtuig over. Het verschil met 74 jaar geleden is dat het vliegtuig opstijgt. Destijds stortte een bommenwerper van het Amerikaanse leger, een B17F, neer in het open veld aan de rand van het dorp. Op steenworp afstand van het monument dat zo meteen wordt onthuld. Het was guur weer toen, terwijl het deze zaterdagmiddag nazomert. Vier van de tien bemanningsleden, op missie naar Schweinfurt, vonden op 14 oktober 1943 de dood. De overige zes keerden

via een omweg - lees: werkkampen - veilig terug naar huis. Roy Göttgens, secretaris van de Stichting Herdenking Oorlogsslachtoffers Beek, reconstrueerde met Jos Hessels de gebeurtenissen en spoorde de familieleden van de soldaten op.

Schuilkelder

37 nabestaanden wonen samen met een aantal hoogwaardigheidsbekleders de onthulling van het monument bij. Ook een groot aantal Beekenaars weet de weg te vinden. Zoals Jean Stassen (88) die de bommenwerper zag overvliegen als tiener. „Het luchtalarm ging af. We moesten de schuilkelder in.”

De schoonvader van Thea Demandt (72) vond bij het neergestorte toestel de pet van een van de piloten. Haar man Albert schreef in 1951 een brief naar *The New York Times*, in een poging nabestaanden te achter-

halen. Dat lukte. Het idee van het monument rijpte de afgelopen paar jaar in het hoofd van Göttgens. „Dit is een bijzondere dag”, zegt de weduwe Demandt. Een emotioneel moment. Haar man is er niet bij. Die overleed twintig jaar geleden. „Albert heeft zich ontzettend ingezet voor deze zaak.”

Het is opvallend hoe sterk de Tweede Wereldoorlog leeft in Beek. Het dorp telt drie oorlogsmonumenten en een oorlogsmuseum. Daar komt dit vierde monument bij. „De stichting is bijzonder actief”, legt burgemeester Christine van Basten-Bodden uit. „De leden houden de verhalen levend. Daar komt bij dat ze de jeugd erbij betrekken. Jaarlijks maken ze een route langs alle gedenkplaatsen.” Tijdens haar speech zal ze meerdere keren zeggen dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. „Soldaten gaven hun leven voor onze

vrijheid. We moeten die vrijheid koesteren, zeker nu intolerantie en discriminatie weer opsteken.”

Koesteren

Amerika's hoogste diplomaat in Nederland, Shawn Crowley, onderstreept de woorden. „Het valt me steeds vaker op en het raakt me steeds meer dat Nederlanders de soldaten koesteren die hebben gevochten voor hun vrijheid. Dank daarvoor.” Göttgens legt de symboliek van het monument uit. Het zijn de contouren van een bommenwerper, in een met gras bezaaid landschap, plus tien fruitbomen. Voor iedere soldaat één. „Het heeft 73 jaar geduurd voordat het monument er was. Laten we moeder natuur nu even haar werk doen. Zodat wij de vruchten kunnen plukken van hun opoffering.”